

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 43/22
Λουξεμβούργο, 8 Μαρτίου 2022

Απόφαση στην υπόθεση C-205/20
Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Άμεσο αποτέλεσμα)

Απόσπαση εργαζομένων: ο εθνικός δικαστής οφείλει να διασφαλίζει την αναλογικότητα των κυρώσεων που επιβάλλονται για την παράβαση διοικητικών υποχρεώσεων

Εφόσον διασφαλίζει την αναλογικότητα των κυρώσεων, ο εθνικός δικαστής δύναται να εφαρμόζει εθνικό καθεστώς κυρώσεων που αντιβαίνει στην οδηγία σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων

Η CONVOI s.r.o., εταιρία εγκατεστημένη στη Σλοβακία και εκπροσωπούμενη από τον ΝΕ, απέσπασε εργαζομένους σε εταιρία εγκατεστημένη στο Fürstenfeld (Αυστρία). Με απόφαση που εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2018, κατόπιν των πορισμάτων ελέγχου που πραγματοποιήθηκε λίγους μήνες νωρίτερα, η Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (διοικητική αρχή της περιφέρειας Hartberg-Fürstenfeld, Αυστρία) επέβαλε στον ΝΕ πρόστιμο ύψους 54 000 ευρώ, λόγω της παράβασης ορισμένων υποχρεώσεων που απορρέουν από το αυστριακό εργατικό δίκαιο σχετικά, μεταξύ άλλων, με την τήρηση και διαθεσιμότητα εγγράφων μισθοδοσίας και κοινωνικής ασφάλισης. Ο ΝΕ προσέφυγε κατά της εν λόγω απόφασης ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, Landesverwaltungsgericht Steiermark (περιφερειακού διοικητικού πρωτοδικείου του ομόσπονδου κράτους της Στυρίας, Αυστρία).

Τον Οκτώβριο του 2018, το αιτούν δικαστήριο υπέβαλε στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα, διερωτώμενο ως προς τη συμβατότητα κυρώσεων όπως οι προβλεπόμενες από την επίμαχη αυστριακή ρύθμιση προς το δίκαιο της Ένωσης και, ειδικότερα, προς την αρχή της αναλογικότητας που διατυπώνεται ιδίως στο άρθρο 20 της οδηγίας 2014/67¹. Με τη διάταξη της 19ης Δεκεμβρίου 2019, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld², το Δικαστήριο διαπίστωσε τον δυσανάλογο χαρακτήρα που ενείχε ο συνδυασμός ορισμένων στοιχείων του αυστριακού καθεστώτος κυρώσεων οι οποίες επιβάλλονται για την παράβαση –διοικητικών κατά βάση– υποχρεώσεων περί τήρησης εγγράφων σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων.

Δεδομένου ότι, κατόπιν της έκδοσης της ως άνω διάταξης, ο εθνικός νομοθέτης δεν τροποποίησε την επίμαχη ρύθμιση, το αιτούν δικαστήριο αποφάσισε να ρωτήσει το Δικαστήριο αν και, ενδεχομένως, σε ποιον βαθμό μπορεί να αφήσει τη ρύθμιση αυτή ανεφάρμοστη, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των εκτιμήσεων που εκτίθενται στην απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2018, Link Logistik

¹ Οδηγία 2014/67/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για την εφαρμογή της οδηγίας 96/71/ΕΚ σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά («κανονισμός IMI») (ΕΕ 2014, L 159, σ. 11).

² Διάταξη της 19ης Δεκεμβρίου 2019, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld, [C-645/18](#). Ειδικότερα, στη διάταξη αυτή, το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/67, το οποίο απαιτεί την αναλογικότητα των προβλεπόμενων σε αυτό κυρώσεων, αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία, σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από το εργατικό δίκαιο σχετικά με τη δήλωση εργαζομένων και τη διατήρηση των μισθολογικών καταστάσεων, προβλέπει την επιβολή προστίμων ελάχιστου ποσού, τα οποία δεν μπορούν να είναι χαμηλότερα ενός ποσού εκ των προτέρων καθορισμένου, επιβάλλονται σωρευτικά ανά εργαζόμενο και χωρίς ανώτατο όριο και στα οποία προστίθεται συμμετοχή στα δικαστικά έξοδα που αντιστοιχεί στο 20 % του ποσού των προστίμων σε περίπτωση απόρριψης της προσφυγής που ασκείται κατά της απόφασης περί επιβολής τους.

N&N ³. Ειδικότερα, στην απόφαση αυτή, το Δικαστήριο έκρινε ότι διάταξη του δικαίου της Ένωσης παρεμφερής προς το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/67 ⁴ δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα.

Με τη σημερινή απόφαση, το τμήμα μείζονος συνθέσεως του Δικαστηρίου αποφαινεται, αφενός, επί του ζητήματος του άμεσου αποτελέσματος της απαίτησης αναλογικότητας των κυρώσεων. Αφετέρου, διευκρινίζει το περιεχόμενο των υποχρεώσεων εθνικού δικαστηρίου το οποίο επιλαμβάνεται διαφοράς στο πλαίσιο της οποίας καλείται να εφαρμόσει εθνικούς κανόνες που επιβάλλουν δυσανάλογες κυρώσεις.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Σε πρώτο στάδιο, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/67, καθόσον απαιτεί να είναι αναλογικές οι προβλεπόμενες σε αυτό κυρώσεις, έχει άμεσο αποτέλεσμα και, ως εκ τούτου, οι ιδιώτες μπορούν να το επικαλεστούν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων έναντι κράτους μέλους το οποίο προέβη σε πλημμελή μεταφορά του στην εσωτερική έννομη τάξη. Αρχικώς, προκειμένου να κρίνει ότι η απαίτηση αναλογικότητας των κυρώσεων που προβλέπει η εν λόγω διάταξη είναι απαλλαγμένη αιρέσεων, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι το γράμμα της διατυπώνει την απαίτηση αυτή με απόλυτους όρους. Επιπλέον, η απαγόρευση επιβολής δυσανάλογων κυρώσεων, η οποία αποτελεί συνέπεια της εν λόγω απαίτησης, δεν απαιτεί την έκδοση πράξης των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, η δε επίμαχη διάταξη δεν παρέχει στα κράτη μέλη την ευχέρεια να εξαρτήσουν από αιρέσεις ή να περιορίσουν την έκταση της απαγόρευσης. Συναφώς, το γεγονός ότι το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/67 πρέπει να μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση τον ανεπιφύλακτο χαρακτήρα της απαίτησης αναλογικότητας των προβλεπόμενων σε αυτό κυρώσεων. Στη συνέχεια, προκειμένου να κρίνει ότι η απαίτηση αναλογικότητας των κυρώσεων που προβλέπεται στο άρθρο 20 της ως άνω οδηγίας είναι αρκούτως ακριβής, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι το περιθώριο εκτίμησης που αφήνει στα κράτη μέλη η εν λόγω διάταξη για τον καθορισμό των εφαρμοστέων κυρωτικών κανόνων σε περίπτωση παράβασης των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει της οδηγίας οριοθετείται από την απαγόρευση πρόβλεψης δυσανάλογων κυρώσεων, η οποία διατυπώνεται υπό γενικούς και μη αμφίσημους όρους. Ως εκ τούτου, το υφιστάμενο περιθώριο εκτίμησης δεν αποκλείει τη δυνατότητα δικαστικού ελέγχου σχετικά με τη μεταφορά της διάταξης στην εσωτερική έννομη τάξη.

Σε δεύτερο στάδιο, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η αρχή της υπεροχής επιβάλλει στις εθνικές αρχές την υποχρέωση να αφήνουν ανεφάρμοστη εθνική ρύθμιση μέρος της οποίας είναι αντίθετο προς την απαίτηση αναλογικότητας των κυρώσεων την οποία προβλέπει το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/67, μόνον κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο για να καταστεί δυνατή η επιβολή αναλογικών κυρώσεων. Μολονότι εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη είναι πρόσφορη για την επίτευξη των επιδιωκόμενων θεμιτών σκοπών, εντούτοις, το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι η ως άνω ρύθμιση βαίνει πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξή τους λόγω του συνδυασμού των διαφόρων χαρακτηριστικών της ⁵. Πάντως, εξεταζόμενα μεμονωμένα, τα εν λόγω χαρακτηριστικά δεν αντιβαίνουν κατ' ανάγκην στην εν λόγω απαίτηση. Επομένως, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης αποτελεσματικότητα της απαίτησης αναλογικότητας των κυρώσεων που προβλέπεται στο άρθρο 20 της οδηγίας 2014/67, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο που επιλαμβάνεται προσφυγής κατά κύρωσης όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη να αφήσει ανεφάρμοστο το μέρος εκείνο της εθνικής ρύθμισης από το οποίο απορρέει ο δυσανάλογος χαρακτήρας των κυρώσεων, ούτως ώστε να μπορέσει να επιβάλει αναλογικές κυρώσεις οι οποίες θα διατηρούν συγχρόνως την αποτελεσματικότητα και την αποτρεπτικότητά τους. Το γεγονός ότι η επιβαλλόμενη κύρωση θα είναι λιγότερο αυστηρή από την κύρωση που προβλέπει η ισχύουσα εθνική ρύθμιση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παραβιάζει τις αρχές της ασφάλειας δικαίου, της νομιμότητας των αξιοποιούντων πράξεων και ποινών και της μη αναδρομικότητας του ποινικού νόμου, καθότι η κύρωση θα

³ Απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2018, Link Logistik N&N, [C-384/17](#).

⁴ Στην απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2018, Link Logistik N&N, [C-384/17](#), το Δικαστήριο αποφάνθηκε επί του άρθρου 9α της οδηγίας 1999/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1999, περί επιβολής τελών στα βαρέα φορτηγά οχήματα που χρησιμοποιούν ορισμένα έργα υποδομής (ΕΕ 1999, L 187, σ. 42), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2011/76/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Σεπτεμβρίου 2011 (ΕΕ 2011, L 269, σ. 1). Η εν λόγω ρύθμιση προέβλεπε επίσης απαίτηση αναλογικότητας των κυρώσεων που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης των εθνικών διατάξεων που εκδίδονται κατ' εφαρμογήν της οδηγίας 1999/62.

⁵ Διάταξη της 19ης Δεκεμβρίου 2019, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld, [C-645/18](#).

επιβληθεί και πάλι κατ' εφαρμογήν της ίδιας ρύθμισης. Επιπλέον, δεδομένου ότι η απαίτηση αναλογικότητας την οποία προβλέπει το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/67 συνεπάγεται περιορισμό των κυρώσεων τον οποίο πρέπει να τηρούν όλες οι εθνικές αρχές που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή της εν λόγω απαίτησης στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, ενώ συγχρόνως επιτρέπει στις αρχές αυτές να επιβάλλουν διαφορετικές κυρώσεις αναλόγως της σοβαρότητας της παράβασης βάσει της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι μια τέτοια απαίτηση παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο αναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582